

ΠΗΛΕΟΠΗ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΔΕΛΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

N
DIGITAL

Επτά υπέροχες ιστορίες της Πηνελόπης Δέλτα, η οποία φροντίζει με την αφήγησή της να τέρπει αλλά και να προσφέρει τροφή για σκέψη. Μια ανθολογία στην οποία, με τη γλώσσα και τον τρόπο του παραμυθιού, η συγγραφέας θίγει ζητήματα όπως η αλληλεγγύη, η αφοσίωση, η κοινή μοίρα του θανάτου, η αγάπη για την πατρίδα, η συμπόνια, η διάκριση ανάμεσα στην εξωτερική ομορφιά και στον πλούσιο εσωτερικό κόσμο, το πόσο υποκειμενική είναι η έννοια της ευτυχίας...

Το έργο *Παραμύθια και άλλα* πρωτοεκδόθηκε το 1915. Έκτοτε ταξιδεύει τους αναγνώστες από την εποχή με τις βασιλοπούλες και τα πριγκιπόπουλα στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογίου απ' τους Τούρκους, και από τη φρίκη του πολέμου στις προδομένες προσδοκίες μιας Πρωτοχρονιάς.

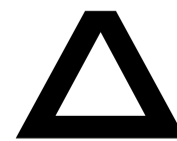
*Η Πηνελόπη Δέλτα
(τότε Πηνελόπη Μπενάκη),
το 1887, σε ηλικία
δεκατριών ετών.*

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ
ΔΕΛΤΑ

Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ –μία από τις προσωπικότητες που σημάδεψαν την πνευματική ζωή του 20ού αιώνα– γεννήθηκε το 1874 και ήταν το τρίτο από τα έξι παιδιά του Εμμανουήλ Μπενάκη και της Βιργινίας Χωρέμη. Πέρασε την παιδική και εφηβική ηλικία της στην Αλεξάνδρεια, και τα καλοκαίρια ταξίδευε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Το μεγαλοαστικό περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε της παρείχε κάθε δυνατότητα για πνευματική καλλιέργεια, ενώ τον χαρακτήρα της σημάδεψε η αυστηρή ανατροφή που έλαβε από τη μητέρα της. Το 1882, η οικογένεια μετοίκησε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στην Κηφισιά. Το 1895, η Πηνελόπη παντρεύτηκε τον Στέφανο Δέλτα, με τον οποίο επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια μετά το τέλος του Πολέμου του 1897 και απέκτησε τρεις κόρες. Εκεί, γνώρισε τον Ίωνα Δραγούμη, τον σφοδρό πλατωνικό έρωτα της ζωής της. Από το 1906 έως το 1913 έζησε με την οικογένειά της στη Φρανκφούρτη, όπου γνώρισε τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη και, μέσω αυτού, τον κύκλο των δημοτικιστών του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Το 1916 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όταν δήμαρχος της πόλης ήταν ο πατέρας της, και έκτοτε απέκτησε στενή φιλική σχέση με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Οι δραματικές πολιτικές εξελίξεις έως τη Μικρασιατική Καταστροφή τραυμάτισαν την ευαίσθητη ψυχοσύνθεσή της και, παρά την άσχημη κατάσταση της υγείας της (προϊούσα παράλυση των άκρων), ανέλαβε πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των προσφύγων από τη Μικρά Ασία. Το 1941, την ημέρα που τα γερμανικά στρατεύματα εισέβαλαν στην Αθήνα, αυτοκτόνησε με δηλητήριο. Τάφηκε, κατά την επιθυμία της, στον κήπο του σπιτιού της· στον τάφο της χαραχτηκε η λέξη «ΣΙΩΠΗ».

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΙ ΑΛΛΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΣ
Ελένη Κεχαγιόγλου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Γιάννης Καρλόπουλος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Ben Satchel / benpics.com

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Εύη Καλογεροπούλου

ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ
Εύη Καλογεροπούλου

ΔΙΟΡΘΩΣΗ
Λιάνα Καρπούζη

Στην παρούσα έκδοση έχει αναπαραχθεί σε μονοτονικό η τρίτη έκδοση του βιβλίου: Π. Σ. Δέλτα, Παραμύθια και άλλα, Οι Φίλοι του Βιβλίου 1946, με διακριτικές επεμβάσεις ως προς τον εκσυγχρονισμό της ορθογραφίας και τη στίξη.

ISBN: 978-960-503-201-2

© 2012 για αυτή την έκδοση Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη Α.Ε.

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας, απαγορευτικής των προσβολών της. Επισημαίνεται, πάντως, ότι κατά τον ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον ν. 100/1975) απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο φόρος της Δόξας	8
Πρωτοχρονιάτικο παραμύθι	14
Εκεί π' ανθίζουν οι δάφνες	27
Τρεις Βασιλοπούλες	38
Τα τρία κεράκια	57
Μεσολογγίτικα Χριστούγεννα	64
Η καρδιά της Βασιλοπούλας	84

Ο ΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΔΟΞΙΑΣ

Σωριασμένη χάμω, εμπρός στο άγιο εικόνισμα της Παναγίας, προσεύχουνταν και παρακαλούσε.

Γιατί στα βουνά, εκεί πέρα, μακριά, το κανόνι βοούσε και το τουφέκι έπεφτε πυκνό, και ο αδελφός της είχε φύγει ντυμένος στο χακί, με το τουφέκι στον ώμο, για να ξεπλύνει αυτή τη φορά την ντροπή του άλλου πολέμου.

«Παναγία μου, λυπήσου... Μην πάθει τίποτε ο αδελφός μου! Είναι τόσο όμορφος και τόσο παλικάρι...»

Από τους πρώτους είχε φύγει, πριν ακόμα τον φωνάξουν, και τώρα τον ήξερε εκεί απάνω, εκεί που βοούσε το κανόνι και που έπεφτε πυκνό το τουφέκι...

Και ήλθε ο Χάρος μπροστά της μαυροντυμένος, στο μαύρο του άλογο, με το μαύρο του τόξο στο χέρι.

«Λυπήθηκα τα δάκρυά σου», της είπε, «και ήλθα να σου πω να διαλέξεις, ποιον να σαϊτέψω στη θέση του αδελφού σου;»

«Ποιον;» έκανε εκείνη που δεν πίστευε στ' αυτιά της. «Αχ, Χάρο μου, όποιον θέλεις πάρε, μα λυπήσου τον αδελφό μου!»

«Δεν έχει όποιον θέλεις, λέγε ποιον να θανατώσω;»

Η κόρη έτρεμε.

«Μα είναι ανάγκη να πάρεις και καλά κάποιον;»

«Αμέ πώς αλλιώς;»

«Ε, πάρε όποιον θέλεις! Μη με ρωτάς εμένα!»

«Αν πάρω όποιον θέλω, θα πάρω τον αδελφό σου, γιατί είναι να πέσει σήμερα από βόλι. Μα τόσο κλάμα έκανες και τόσα παρακάλια, που σε σπλαχνίστηκα, και πέρασα από δω να σου το πω. Λέγε γρήγορα τώρα, ποιον να σαϊτέψω στη θέση του;»

«Πάρε... πάρε...» έκανε η κόρη, και τα χείλια της έτρεμαν, «πάρε κανέναν Τούρκο...»

Ο Χάρος γέλασε, και η εκκλησία όλη βόησε και αντήχησε το νεκρικό του γέλιο.

Η κόρη ανατρίχιασε κι έκρυψε το πρόσωπό της.

«Δόξα δε θέλησε ο αδελφός σου; Η δόξα μ' αίμα αγοράζεται».

«Πάρε αίμα τούρκικο όσο θέλεις...»

«Δεν πληρώνεται μ' αίμα εχθρικό».

«Αχ, Θεέ μου!» έκανε η κόρη, «διάλεξε λοιπόν εσύ!»

«Καλά!» είπε ο Χάρος. «Κοίταξε δω».

Εμπρός στα μάτια της έβαλε ένα καθρεφτάκι, και μέσα είδε η κόρη μια μάχη, τουφέκια χιλιάδες που φλόγιζαν, και σπαθιά που γυάλιζαν, και άλογα αφρισμένα που έσερναν τα μαύρα κανόνια· και, δεξιά, ένα σωρό άντρες που έτρεχαν μπροστά. Ήταν όλοι ντυμένοι στο χακί, με το στέμμα στο πηλήκιο και το τουφέκι στο χέρι, και ανάμεσά τους αναγνώρισε τον αδελφό της.

Έβγαλε μια φωνή και σκέπασε πάλι τα μάτια της, μα ο Χάρος επέμεινε.

«Κοίταξε καλά», είπε· «είναι γραφτό, όλους αυτούς όσους βλέπεις δεξιά, να τους θερίσω μεμιάς· μα σα θέλεις, διάλεξε τους άλλους που είναι αριστερά, και τους θερίζω αυτούς αντί τους πρώτους. Θέλεις; Υπόγραψε!»

Και μπροστά της άπλωσε ένα κίτρινο χαρτί και της έδωσε ένα καλάμι αιματοβαμμένο.

Πήρε η κόρη το καλάμι, μα το χέρι της έτρεμε τόσο που δεν μπόρεσε να γράψει.

«Και αυτοί... αυτοί οι άλλοι αριστερά δεν έχουν αδελφές;»

«Βέβαια έχουν, και αδελφές και μάνες. Και ο ένας, βλέπεις; αυτός ο ξανθός με τα μαύρα μάτια; Έχει γυναίκα νέα και όμορφη, που τη στεφανώθηκε μια μέρα πριν φύγει, και είναι δεμένες μαζί οι μοίρες τους».

«Πώς μαζί;»

«Με την ίδια σαΐτα που θα θανατώσω εκείνον, θα ρίξω κι εκείνη στον τάφο».

«Αχ, μην το κάνεις!»

«Είναι γραφτό».

«Μην τον σκοτώσεις λοιπόν! Άφησε τον και αυτόν να ζήσει!»

«Ποιον άλλο να πάρω στη θέση του; Να, αυτός εκεί ο μικρός χλωμός; Έχει φάγει τα παιδικά του χρόνια στη μελέτη και στη δουλειά, με τη χήρα μάνα του που παιδεύτηκε και πείνασε ώσπου να τον μεγαλώσει. Και τώρα θα βγάλει μια ανακάλυψη που θα τους φέρει πλούτη, τιμή και δόξα...»

«Μην τον κόψεις, για το Θεό, και αυτόν! Όχι! άφησέ τους αυτούς να ζήσουν!»

«Λοιπόν τους άλλους προτιμάς, εκεί μέσα στο βάθος;»

«Έχουν και αυτοί αδελφές και μάνες;»

«Βέβαια έχουν. Και ο ένας εκεί μπροστά, που ρίχνεται σα λεοντάρι —βλέπεις;— με το σπαθί στο χέρι; Έχει δίκαιο να αψηφά τα βόλια, δεν είναι γραφτό του να πάγει σήμερα. Μα σα θέλεις πάλι, μεμιάς τον παίρνει ένα βόλι στην καρδιά, να εκεί ίσα ίσα που βλέπεις ένα τετραγωνάκι μικρό. Ξέρεις τι είναι; Είναι η εικόνα του παιδιού του, ένα ξανθόμαλλο κοριτσάκι που δε γνώρισε μάνα, γιατί του την πήρα σα γεννήθηκε».

«Αχ, μη!» φώναξε η κόρη κλαίγοντας. «Μην τον πάρεις

από το παιδί του! Ποιος θα το αγαπά σα σκοτώσεις και τον πατέρα;»

«Πάντα κάποιος θα κλάψει. Έλα, διάλεξε λοιπόν, ποιον θες να πάρω; Βιάζομαι».

«Πάρε έναν περιττό...»

«Ξέρεις κανένα; Πες μου τον».

«Δεν ξέρω· μα αν είναι κανένας έρημος...»

«Θέρισα κι έρημους, μα είναι λίγοι. Όλοι αυτοί που βλέπεις έχουν μάνα, γυναίκα ή παιδί. Έλα, κόρη, αποφάσισε ποιους να πάρω;»

«Πάρε με μένα και λυπήσου τους αυτούς!»

«Εσένα;» Ο Χάρος πάλι γέλασε, και πάλι η εκκλησία έστειλε πίσω, σαν κλαγγή, το άχρωμό του γέλιο. «Τι να σε κάνω εσένα! Αυτούς θέλω, που τη Δόξα κυνηγούν, έτσι που τους βλέπεις να τρέχουν. Γιατί ο φόρος της Δόξας είναι αίμα, αίμα και δάκρυα που να χύνονται ποτάμι. Στον άλλο πόλεμο, το ίδιο δεν έκλαψαν όλες οι μανάδες, σαν που κλαις εσύ τώρα; Και το ίδιο δεν τις λυπήθηκα, και τα παιδιά τους τα 'στειλα όλα πίσω, γερά και αδόξαστα; Θέλεις το ίδιο να κάνω και τώρα; Να, φτάνει να γυρίσω τον καθρέφτη και θα το βάλουν όλοι στα πόδια...»

Και άπλωσε ο Χάρος το χέρι.

Μα μεμιάς πετάχθηκε πάνω η κόρη.

«Όχι! Μη μας λυπηθείς! Και πάρε όσους θέλεις!»

«Λέγε, κόρη, γρήγορα, βιάζομαι να φύγω· ποιους θέλεις να θερίσω; Τους αριστερούς με το νιόπαντρο ή τους άλλους εκεί στο βάθος;»

«Να κλάψουν χήρες, μάνες και ορφανά; Όχι! Πάλι εγώ καλύτερα, αφού ήτανε γραφτό μου...»

Δεν πρόφθασε ν' αποπεί το λόγο, και ο μαύρος καβαλάρης αδράχνοντας τις σαΐτες του πετάχθηκε σαν αστραπή και χάθηκε στον κάμπο.

Χάμω είχε μείνει το καθρεφτάκι, και η κόρη έσκυψε και το κοίταξε με την καρδιά παγωμένη από το πέρασμα του Χάρου.

Μα δεν είδε πια μάχη, ούτε τουφέκια, ούτε κανόνια.

Χιόνια μόνο πολλά σκέπαζαν τη γη, και ήταν νύχτα, και κάπου κάπου λεκέδες μαυριδεροί απλώνονταν στην απέραντη ασπρίλα. Έσκυψε πιο κοντά και ξεχώρισε τους λεκέδες· ήταν κορμιά ντυμένα με χακί. Κι εκεί, δεξιά, όπου είχε πρωτοδεί τον αδελφό της, σωροί ήταν πεσμένα παλικάρια, σαν τα στάχυα που τα θέρισε η κόσα.

Και πάνω τους φτερούγιζε κάτι άσπρο, κάτασπρο, πιο άσπρο και από τα χιόνια, γιατί ήταν πιο φεγγερό· και χαμήλωσε, χαμήλωσε και ακούμπησε στα τρυπημένα κορμιά ένα κλαδί από δάφνη.

Και η κόρη, πνιγμένη στους λυγμούς, αναγνώρισε τη Δόξα, και ανάμεσα στα πεθαμένα παλικάρια ξεχώρισε τ' αχνό πρόσωπο του αδελφού της.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μια παραμονή Πρωτοχρονιάς, χωμένο στη γωνία μιας εξώπορτας, κάθονταν ένα αγοράκι και κοίταζε το αντικρινό φωτισμένο παράθυρο. Είχε νυχτώσει νωρίς, και το χιόνι σκέπαζε τις πλάκες του δρόμου, τα φανάρια, τα δέντρα και τις στέγες των σπιτιών, πράμα σπάνιο στην Αθήνα.

Το κρύο ήταν δυνατό, και τυλιγμένος στο παλιωμένο και σκισμένο ρουχάκι του, όλο και περισσότερο χώνουνταν ο Βασίλης στη γωνιά της εξώπορτας, για να ξεφύγει από το βοριά που τον πάγωνε ώς τα κόκαλα. Μα τα μάτια του έμεναν καρφωμένα στο φωτισμένο παράθυρο του αρχοντόσπιτου, αντίκρυ του.

«Πρωτοχρονιά αύριο», μουρμούρισε, «διασκεδάζουν εκεί μέσα».

Εκεί μέσα κείτονταν ένα παιδί, με λιωμένο αχνό πρόσωπο.

Κουτιά γεμάτα μπογιές, μολυβένια στρατιωτάκια, ζώα ξύλινα, σιδηρόδρομοι και καραβάκια, που σκέπαζαν το κρεβάτι του, έστεκαν άγγιχτα. Τ' αδύνατα χεράκια του έμεναν ακίνητα στο σεντόνι απάνω· δεν κοίταζε καν τα πλούσια δώρα γύρω του. Το κουρασμένο βλέμμα του ήταν καρφωμένο στο παράθυρο όπου, στα σκοτεινά, άσπριζαν τα χιόνια της αντικρινής στέγης.

«Τι συλλογίζεσαι, Βασιλάκη;» ρώτησε η μητέρα του.

«Κοίταζα τα χιόνια», αποκρίθηκε ο μικρός, «και συλλογίζομαι τη χαρά να τρέχεις στους δρόμους, να βουτάς στα χιόνια, να τα μαζεύεις και να φτιάχνεις μπάλες, και να τις τινάζεις στους περαστικούς, όπως στη ζωγραφιά του βιβλίου μου, εκεί που είδα και το χριστουγεννιάτικο δέντρο με τα πολλά κεράκια... Αλήθεια, μητέρα, λες να βρήκε ο Νικόλας δέντρο τέτοιο εδώ;»

«Ναι, παιδί μου, βρήκε, και θα σου το φέρει τώρα στολισμένο. Δεν είναι πολύ μεγάλο όπως στη ζωγραφιά του βιβλίου σου, μα το στόλισε ο πατέρας σου... και είναι πολύ όμορφο... Είσαι ευχαριστημένος;»

«Ναι», είπε ο Βασιλάκης χωρίς ενθουσιασμό.

Εκείνη την ώρα άνοιξε η πόρτα. Δυο υπηρέτες έφεραν μέσα ένα μικρό έλατο ολοφώτιστο, και το έστησαν απάνω στο τραπέζι. Τα κλαδιά ήταν φορτωμένα χρυσά και ασημένια στολίδια, φαναράκια και μπρίλες. Παντού στέκουνταν όρθια τ' αναμμένα χρωματιστά κεράκια, και τα μεγαλύτερα κλαδιά λύγιζαν από το βάρος των παιχνιδιών που κρέμουνταν δεμένα με κορδέλες.

«Ε, Βασιλάκη, σ' αρέσει το δέντρο σου;» ρώτησε ζωηρά ο πατέρας του.

Ο μικρός το κοίταξε μια στιγμή με σβησμένα αγέλαστα μάτια.

«Το φαντάζομαι ωραιότερο», είπε με τη βαρεμένη του φωνή.

Και το βλέμμα του γύρισε πάλι στο παράθυρο και στα χιόνια του αντικρινού σπιτιού.

«Πατέρα, λες του χρόνου την Πρωτοχρονιά να είμαι πια καλά και να βγω κι εγώ στα χιόνια;»

«Ναι, παιδί μου», είπε ο πατέρας.

Και η μητέρα βγήκε από το δωμάτιο για να κρύψει τα κλάματα που την έπνιγαν.

«Τι όμορφα που θα είναι να τρέχεις στα χιόνια...» είπε συλλογισμένα ο Βασιλάκης. Τι δε θα έδινε για να δω τι γίνεται έξω...

Έξω, ο Βασίλης είχε δει πίσω από το φωτισμένο παράθυρο το δέντρο του Βασιλάκη, με τα φώτα και τα χρυσά στολίδια και τα παιχνιδάκια που γέμιζαν τα κλαδιά από πάνω ως κάτω.

«Αχ, τι ωραίο!» είπε το φτωχό. «Πρέπει να το έφερε ο Αϊ-Βασίλης».

Και τα μάτια του έτρωγαν το δέντρο και, τρέμοντας από το κρύο, ολοένα χώνουνταν βαθύτερα στη γωνιά του και γύρευε να τυλίξει στο κορμάκι του τα κουρέλια του, μήπως και τον ζεστάνουν λίγο.

«Ο Αϊ-Βασίλης...» μουρμούρισε. «Γιατί δεν έρχεται κάποτε και σε μας, ο Αϊ-Βασίλης;»

Θυμήθηκε το φτωχικό σπιτάκι στο χωριό του, όπου τον είχε μεγαλώσει η μάνα του· όλα τα είχε στερηθεί αφότου γεννήθηκε, εκτός μόνο τα χάρδια της μάνας του. Ξενοδούλευε η κακομοίρα για να κερδίσει το ψωμί τους, μα άλλο από ψωμί δεν πρόφθαινε να βγάλει, μόνο την αγάπη της μπορούσε χάρισμα να του δίνει, και αυτήν του την έδινε μπόλικη. Μα ήλθαν οι κακοί καιροί, η αρρώστια, η μαύρη φτώχεια, και πέθανε η μάνα του και την έβαλαν σε σανιδένια κάσα, και την πήγαν στο νεκροταφείο, και την είδε που

τη σκέπασαν τα χώματα. Και τον έβγαλαν από το φτωχικό του καλυβάκι, κι έφυγε το έρημο ορφανό και ήλθε κι έπεσε στην Αθήνα, παραμονή του Αϊ-Βασίλη, πεινασμένο, παγωμένο, μακαρίζοντας τους ευτυχισμένους που διασκέδαζαν πίσω από το φωτισμένο παράθυρο, αντίκρυ του.

Από νωρίς είχε δει κίνηση μεγάλη στους δρόμους, παιδιά μεγάλα και μικρά, που σταματούσαν στις πόρτες των αρχοντόσπιτων και έλεγαν τον Άγιο Βασίλη. Μα τ' ορφανό δεν τόλμησε να χτυπήσει και αυτό σε καμιά πόρτα, ούτε ήταν μαθημένο στην ταραχή της μεγάλης πολιτείας. Και λίγο λίγο, τράβηξε κατά τους ήσυχους μεγαλόπρεπους δρόμους, μακριά από το κέντρο, και ήλθε και ζάρωσε σε μια εξώπορτα, χωρίς ψωμί, χωρίς σκοπό, χωρίς καμιάν ελπίδα.

Πίσω από το φωτισμένο παράθυρο πήγαιναν κι έρχονταν σκιές. Πέρασε κι ένας υπηρέτης με βελάδα, βαστώντας ένα πιάτο με μια μεγάλη πίτα!

Ο Βασίλης θυμήθηκε πως την τελευταία βούκα ψωμί την είχε φάγει το πρωί. Και μέσα κει θα έτρωγαν τώρα πίτα!

Αχ, και να είχε και αυτός μια βουκίτσα να γελάσει την πείνα του! Του φάνηκε τόσο ορεκτική η πίτα, τόσο αφράτη, καθώς την πέρασε ο υπηρέτης εμπρός στο παράθυρο. Άραγε, αν ζητούσε λίγη, θα του δίνανε κανένα κομματάκι;

Και έξαφνα, χωρίς να ξέρει και αυτός πώς το έκανε, άρχισε να τραγουδά:

Άγιος Βασίλης έρχεται α-α-από,
από την Καισαρεία...
βαστά καλάμι και χαρτί,
χα-α-ρτί, χαρτί και καλαμάρι.

Πίσω από το φωτισμένο παράθυρο, διάφορες σκιές πήγαν και ήλθαν κοιτάζοντας έξω. Σώπασε τρομαγμένος ο Βασιλάκης και ζάρωσε στη γωνίτσα του όσο μπορούσε περισσότερο.

«Παναγιά μου!» ψιθύρισε, «λένε πως οι πλούσιοι δεν έχουν καλή ψυχή και περιφρονούν τους φτωχούς...»

Και με τρομαγμένα μάτια ακολουθούσε το πήγαινε κι έλα των ανθρώπων μες στην κάμαρα.

Μες στην καμάρα είχαν κόψει την πίτα. Ακουμπισμένος στα μαξιλάρια, ο Βασιλάκης βαστούσε το πιάτο του στα χέρια, κοιτάζοντας με αδιαφορία το κομμάτι του, χωρίς καν να το γευθεί.

«Δεν το κόβεις να δεις αν σου έπεσε το φλουρί, Βασιλάκη μου;» ρώτησε τρυφερά η μητέρα του.

«Ναι, μητέρα, θα το γυρέψω», αποκρίθηκε, αλλά δεν κούνησε, ούτε άλλαξε η κουρασμένη όψη του.

Έξαφνα ανέβηκε ώς το δωμάτιο του άρρωστου αγοριού μια φωνή παιδιάτικη, τρεμουλιαστή, σα φοβισμένη.

Άγιος Βασίλης έρχεται, α-α-από,
από την Καισαρεία...

βαστά καλάμι και χαρτί, χα-α-ρτί,
χαρτί και καλαμάρι.

Ο Βασιλάκης ξαφνίστηκε· άναψαν μια στιγμή τα μάτια του, ζώήρεψε το μελαγχολικό του πρόσωπο.

«Πατέρα, πατέρα!» φώναξε, «τ' ακούς; Τραγουδά απέξω... Θα είναι κανένα αγοράκι... φώναξέ το! Πολύ σε παρακαλώ!»

Η μητέρα είχε πάγει κιόλα στο παράθυρο, μα δεν είδε τίποτε.

«Δε βλέπω κανένα παιδί», είπε.

«Πατέρα, κοίταξε συ, άνοιξε το παράθυρο, φώναξε το παιδί να έλθει να πάρει από την πίτα το κομμάτι του φτωχού... και να μας πει τι γίνεται έξω...»

Πήγε ο πατέρας στο παράθυρο, το άνοιξε, έσκυψε έξω, κοίταξε δεξιά, αριστερά, μα δεν είδε τίποτε· έκλεισε το παράθυρο και γύρισε στο κρεβάτι του Βασιλάκη.

«Πέρασε το παιδί και πάει», είπε ζωηρά· «μα δεν πειράζει, θα περάσει και άλλο και τότε το φωνάζομε· δοκίμασε την πίτα σου ωστόσο».